

Grönt arbete bakom röda plank

Det är nu högsäsong för det arbete som utförs i Stadsholmens trädgårdar.

Här är bevarandekraven lika höga som när det gäller byggnaderna.

– Stadsholmens trädgårdsinventeringar är utgångspunkten för vårt arbete, säger Mattiaz Wiman från entreprenören Vivaldi.

Du som bor hos Stadsholmen har i många fall tillgång till en innergård. I till exempel Gamla stan finns sällan några planteringar på gårdarna och grönytor saknas. Bakom de röda planken på Södermalm, och kring gårdarna utanför innerstan, är det desto mer prunkande.

– I år rivstartade vårt arbete i trädgårdarna i och med att värmen kom så plötsligt, säger Mattiaz Wiman. Det innebar att vi påbörjade gräsklippningen nästan en månad tidigare än normalt.

Mattiaz Wiman har 12 medarbetare som jobbar i Stadsholmens trädgårdar. Hans team har hand om 85–90 procent av gårdarna. De gårdar som ligger i anslutning till bara ett hushåll sköts däremot av hyresgästerna själva, liksom de fåtalet gårdar där de boende har självförvaltning.

– Vi har en generell skötselbeskrivning som gäller övergripande, säger Mattiaz. Sedan tillkommer särskilda program för de olika trädgårdarna som trädgårdshistorikern Maria Flink har utarbetat. Hennes inventeringar är viktiga dokument för att vi ska kunna göra rätt åtgärder.

RÄTT I DET HÄR sammanhanget betyder förstås att gårdarnas ursprungliga karaktär behålls och att gårdarna sköts på ett miljövänligt sätt. Det innebär att gamla planteringar i möjligaste mån behålls och att man vid nyplanteringar väljer växter med rätt karaktär.

– Vi kan inte stoppa ner vad som helst i jorden, säger Mattiaz. Iris, pioner, löjtnantshjärta och funkior är exempel på sådana blommor som vi kan nyplantera. Vi kan inte heller anlägga nya rabatter hur som helst, utan måste ha en dialog med Stadsholmen. Vi använder förstås

inte några bekämpningsmedel och vi saltar inte gårdarna på vintern. Istället halkbekämpar vi med sand som sopas ihop på våren och återvinns. Vi använder också så kallad E-jord som är en välgödslad kompostjord. När det gäller Gamla stan behåller vi också karaktären på gårdarna, som ju aldrig haft några planteringar. Där ställer vi istället ut flyttbara urnor med växter så att det blir lite grönt.

Ofta finns det vatten som behövs för trädgårdsskötseln tillgängligt genom att man tar det från en tvättstuga. Men då och då måste Mattiaz och hans kolleger ha vatten med sig:

– Då tar vi vatten med oss i en tank i våra bilar.

IBLAND GÖR Vivaldi i samråd med Stadsholmen större åtgärder på gårdarna. Det kan handla om att man lägger nytt grus, lagar kallmurar eller anlägger nya rabatter. Varje vår går man också igenom perenner och tar bort sådana som är för dåliga. Man håller också koll på alla träd inom Stadsholmens bestånd, även på de gårdar som har självförvaltning. Mattiaz dokumenterar kontinuerligt arbetet genom att fotografera gårdarna.

– Många hyresgäster är genuint intresserade av det arbete vi utför, säger han. Och det är förstås roligt. Ibland har vi möten med boende och diskuterar hur vi kan göra gårdarna trevligare. Vi försöker ha vårt folk på samma gårdar år efter år, så att de lär sig hur de boende vill ha det. Men vi

kan förstås inte alltid tillmötesgå alla önskemål och synpunkter. De flesta kontakter är positiva, men att förbättra en gård kan ta flera säsonger. Då finns det de som tycker att det går lite för långsamt.

Har han då någon egen favorit bland Stadsholmens gårdar?

– Ja, säger Mattiaz. Slaktargården på Tjärhovsgatan är ju oerhört fin. Det är en gammal trädgård som restaurerats och blivit väldigt vacker. En fin trädgård finns också på Villa Bergshyddan som ligger på berget framför Fåfången med utsikt över vattnet. Den gör vi i ordning nu. Sedan finns det också flera mysiga trädgårdar på Bastugatan på Söder.

MATS LUNDQVIST

Mattiaz Wiman på Vivaldi inspireras av arbetet i Stadsholmens trädgårdar.